សង្ខេបសំរាប់គោលនយោបាយ

កុម្ភៈ ២០០៧, លេខ ០៦

វបសអ គឺជាវិទ្យាស្ថានកម្ពុជាឯករាជ្យឈានមុខគេ សំរាប់ការស្រាវជ្រាវពីគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍

ការវាយតំលៃភាពក្រីក្រដោយមានការចូលរួមៈ សេចក្តីសង្ខេបពីលទ្ធផលរកឃើញសំខាន់ៗ

ប្រែិត បាឡាជ

ការវាយតំលៃភាពក្រីក្រដោយមានការចូលរួម (Participatory Poverty Assessment: PPA) នៅតំបន់បឹងទន្លេសាប បានប្រតិបត្តិដោយវិទ្យាស្ថាន CDRI, វិជ្ជាស្ថានជាតិស្ថិតិ (NIS) និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) ។ ការសិក្សានេះ បានប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្របែបគុណភាព និងធ្វើនៅ ២៤ភូមិ ជ្រើសរើសពី ៦ខេត្ត នៅជុំវិញបឹងទន្លេសាប ។ គោលបំណងចំបងនៃការសិក្សានេះគឺដើម្បីផ្តល់ការយល់ដឹងស៊ីជំរៅថែមទៀត ជូនដល់អ្នកតាក់តែងគោលនយោបាយ ម្ចាស់ជំនួយ និងសង្គមស៊ីវិល ស្តីអំពី ១) ចំណងទាក់ទងរវាងយុទ្ធសាស្ត្រជីវភាពរបស់អ្នកក្រ ជាមួយនឹងការប្រើប្រាស់ និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ២) ទិដ្ឋភាពយេនឌ័រនៃភាពក្រីក្រ និង ៣) តួនាទីនៃអភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាននៅក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

ការវាយតំលៃភាពក្រីក្រដោយមានការចូលរួម បង្ហាញថា អ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំងជាច្រើននាក់ នៅតំបន់ទន្លេសាប មិនបានទទួលផលចំណេញពីកំណើនសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងលឿននៅកម្ពុជាទេ ហើយជារឿយៗ ច្រើនតែនៅឆ្ងាយផុតពីឥទ្ធិពលនៃគោលនយោបាយសាធារណៈ ។ ការកត់សំគាល់នេះចោទបញ្ហាជាច្រើនដល់រដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឱ្យបានជាក់ស្តែង និងសក្តិសិទ្ធិ ស្របតាមគោលដៅនានា ដែលបានកំណត់ក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍យុទ្ធសាស្ត្រជាតិ នាសម័យប្រជុំស្តីពីគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍កម្ពុជា ។

ការសិក្សា PPA បានបង្ហាញថា អ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំង មានការពឹងផ្អែកកាន់តែខ្លាំងទៅលើដីធ្លី ទឹក និងធនធានធម្មជាតិ ដើម្បីទ្រទ្រង់ជីវភាពដ៏ផុយស្រួយរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែគ្រោះរាំងស្ងួត និងទឹកជំនន់ជាច្រើនឆ្នាំ ព្រមទាំងដីខ្ទះជីជាតិ និងកង្វះសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងទឹក បានកាត់បន្ថយផលិតភាពកសិដ្ឋាន រីឯលទ្ធភាពជាប្រពៃណីរបស់ប្រជាជនក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធាន

ព្រៃឈើ និងត្រី ក៏កាន់តែទទួលរងសំពាធនៃកំណើនប្រជាជន ហើយនិងទំនាស់ជាមួយអ្នកមានឋានៈខ្ពស់នៅក្នុងមូលដ្ឋាន និងតួអង្គមានអំណាចដែលមកពីក្រៅភូមិ ។ ជាលទ្ធផល មានអ្នកក្រីក្រកាន់តែច្រើនកំពុងលក់ពលកម្មទៅឱ្យអ្នកគ្រាន់បើជាងនៅក្នុងមូលដ្ឋាន ឬត្រូវធ្វើចំណាកស្រុកទៅ

កន្លែងផ្សេងក្នុងប្រទេស ឬទៅប្រទេសក្រៅ ដូចជាថៃ និងម៉ាឡេស៊ី ដើម្បីរកការងារធ្វើ ។

ការសិក្សាក៏បង្ហាញដែរថា អ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំង ពុំមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗដូចជា ប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតជាដើម ហើយតែងត្រូវផាត់ចេញពីសេវាកម្មខាងការអប់រំ ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងការថែទាំសុខភាព ពីព្រោះពុំអាចបង់ថ្លៃសេវាកម្មទាំងនេះបាន ។ ដោយសារចំនាយដ៏ខ្ពស់ គួបផ្សំនឹងប្រាក់កំរៃក្រៅផ្លូវការរបស់គ្រូបង្រៀនផង កូនចៅអ្នកក្រីក្រតែងតែត្រូវឈប់រៀនតាំងពីក្មេង ជាពិសេសកុមារី ដែលត្រូវឈប់រៀនយ៉ាងឆាប់ ។ តំលៃដ៏ខ្ពស់នៃការថែទាំសុខភាពក៏បានរុញច្រាន អ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំង ឱ្យធ្លាក់ខ្លួន ត្រូវលក់ទ្រព្យសម្បត្តិដូចជាដីធ្លីជាដើម ដើម្បីបង់ថ្លៃសេវាថែទាំសុខភាព ដែលជំរុញឱ្យពួកគេកាន់តែងាយអស់ដីធ្លី ឬកាន់តែក្រជាងមុន ។ អ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំង ក៏ត្រូវផាត់ចេញពីសេវាកម្មខាងសង្គមកិច្ចផ្សេងៗ ពីព្រោះពុំមានព័ត៌មាន និងការយល់ដឹងពីសេវាកម្មទាំងនេះ ហើយនិងសិទ្ធិត្រូវទទួលបានសេវាកម្មបែបនេះ ។ ដូច្នេះហើយ ស្ថានភាពរបស់អ្នកក្រីក្រ ជាពិសេសអ្នកក្រីក្របំផុត គឺតែនៅក្រហើយក្រទៀតរហូតទៅ ។

ការសិក្សាក៏បានបង្ហាញពីមនុស្សជាច្រើន ដែលមានអារម្មណ៍ថាសន្តិសុខផ្ទាល់ខ្លួនមានលក្ខណៈផុយស្រួយ ហើយអ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំងងាយរងគ្រោះ ជាពិសេសចំពោះអំពើហិង្សាសាធារណៈ រឺក្នុងគ្រួសារក្នុងគ្រប់រូបភាព ។ ការភ័យព្រួយរបស់ស្ត្រីអំពីការចាប់រំលោភ និងការភ័យព្រួយរបស់ឪពុកម្តាយពីកង្វះសុវត្ថិភាពក្នុងការបញ្ជូនកូនស្រីឱ្យទៅរៀន គឺជាកត្តារាំងស្ទះមួយដែលការសិក្សា PPA បានពិនិត្យឃើញនៅគ្រប់កន្លែង ។ នៅគ្រប់ភូមិ ប្រជាជនបានកត់សំគាល់ពីអំពើហិង្សាដែលបង្កឡើងដោយយុវជន និងក្រុមអ្នកលេង ។ នៅភូមិខ្លះ គេបានពិនិត្យឃើញមានយុវជនប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ។ ចំពោះអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារទៅលើស្ត្រី វាជាប់ទាក់ទងគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងភាពក្រីក្រ ។

ការសិក្សាបានបង្ហាញផងដែរថា មន្ត្រីមូលដ្ឋានតែងតែប្រឈមនឹងកង្វះខាតព័ត៌មាន កង្វះខាតធនធាន និងអំណាចមិនច្បាស់លាស់ ។ មន្ត្រីមូលដ្ឋានជាញឹកញាប់ នៅក្រោមសម្ពាធពីអ្នកមានអំណាចថ្នាក់លើ ឬមន្ត្រីថ្នាក់ខ្ពស់ ដោយត្រូវបំរើ ឬផ្គាប់ចិត្តពួកគេ ។ អំពើពុករលួយនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរ និងជាឧបសគ្គមិនឱ្យអ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំងអាចប្រើប្រាស់សេវាសង្គម ហើយធ្វើឱ្យពួកគេគ្មានសមត្ថភាពបង្កើនជីវភាពរបស់ពួកគេ ។ អ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំង ត្រូវបានផាត់ចេញពីដំណើរការសំរេចចិត្ត ហើយទទួលបានចំលើយតិចតួច ឬគ្មានសោះចំពោះសំណើឱ្យមានការដោះស្រាយ ចំពោះការកើតទុក្ខមិនសុខចិត្តរបស់ពួកគេ ។ ពួកគេច្រើនតែជៀសវាងរដ្ឋាភិបាល ដោយពឹងផ្អែកលើអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងបណ្តាញសង្គម ឱ្យជួយពួកគេទៅវិញ ។ ការដែលអ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំង ដែលអាចមើលឃើញថា ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួន គឺជាអ្នកបង្កបញ្ហា ជាជាងជាអ្នកដោះស្រាយ គួរតែជាការបារម្ភមួយសំរាប់រដ្ឋាភិបាល និងភាគីអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀត ។

អំពើពុករលួយនិងការសូកប៉ាន់នៅកំរិតមូលដ្ឋានឃើញមានពាសពេញ ។ គ្រួសារធូរធារ និងមធ្យម ត្រូវរ៉ាប់រងដូចគ្នានូវអំពើពុករលួយនៅកំរិតមូលដ្ឋាន ប៉ុន្តែអ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំង ងាយរងគ្រោះជាងគេ ដោយសារឥទ្ធិពលរបស់វា ។ អំពើពុករលួយបានកាត់បន្ថយសមត្ថភាពរបស់អ្នកក្រីក្រ និងអ្នកក្រីក្រណាស់ ក្នុងការកែលំអជីវភាពរបស់ខ្លួន ហើយវាមានចំណែកផ្ទាល់ក្នុងការរុញច្រានមនុស្សជាច្រើនទៀតឱ្យធ្លាក់ក្នុងភាពក្រីក្រ ។

ការសិក្សា PPA បានក៏បង្ហាញដែរពីក្រុមប្រឹក្សាឃុំជាច្រើនដែលធ្វើការបានយ៉ាងសក្តិសិទ្ធិក្នុងវិស័យនានា ដូចជា ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជនបទដែលមានការកសាងផ្លូវ និងស្ពានជាដើម ។ នៅក្នុងភូមិខ្លះ អ្នកក្រីក្រក៏បានទទួលផលចំណេញអំពីកិច្ចសហការ រវាងស្ថាប័នអភិបាលកិច្ចនៅក្នុងមូលដ្ឋាន ហើយនិងអង្គការសង្គមស៊ីវិលនានា ក្នុងវិស័យដូចជា ការថែទាំសុខភាព និងឥណទានខ្នាតតូចជាដើម ។ ឧទាហរណ៍ទាំងនេះបង្ហាញថាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងមន្ត្រីថ្នាក់មូលដ្ឋានជាច្រើននាក់ នៅតែមានការតាំងចិត្តកែលំអស្ថានភាពរបស់អ្នកក្រីក្រ ហើយការកែលំអអភិបាលកិច្ចនៅកំរិតមូលដ្ឋានពិតជាអាចធ្វើបាន ឱ្យតែអ្នកពាក់ព័ន្ធនានា អាចធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយគ្នា ។

ចំណុចទាក់ទងនឹងការតាក់តែងគោលនយោបាយ

ការសិក្សាពីការវាយតំលៃភាពក្រីក្រដោយមានការចូលរួម (PPA) បានកំនត់វិស័យជាច្រើន ដែលអភិបាលកិច្ចល្អត្រូវមានចាំបាច់ដើម្បីទទួលបានជោគជ័យលើគោលដៅកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ វិស័យអាទិភាពសំខាន់ៗជាច្រើនពាក់ព័ន្ធនឹងតំរូវការនូវ ១) ការបែងចែកកាន់តែច្រើន និងកំណត់គោលដៅ កាន់តែប្រសើរនៃធាតុចូលអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម ២) ការដាក់បង្ខំអនុវត្តច្បាប់ និងវិធានឱ្យបានខ្លាំងក្លា និងត្រឹមត្រូវ លើការប្រើប្រាស់ និងគ្រប់គ្រងលើធនធានធម្មជាតិ និង ៣) ការបែងចែកកាន់តែច្រើន និងកំណត់គោលដៅកាន់តែប្រសើរលើសេវាកម្មខាងសង្គមកិច្ច ជាពិសេសទឹកស្អាត និងលទ្ធភាពទទួលបានការថែទាំសុខភាពសំរាប់ស្ត្រី ក៏ដូចជា ឱកាសអប់រំបន្ត និងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈសំរាប់យុវជនគ្រប់គ្នា ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើស្ត្រី និងក្មេងស្រី ។ វិស័យអាទិភាពផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងតំរូវការច្បាប់ និងវិធាន ដែលការពារកម្មករចំណាកស្រុក និងពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ ដើម្បីលើកស្ទួយសុវត្ថិភាពសាធារណៈ ដោយមានការយកចិត្តទុកដាក់ពិសេសចំពោះអំពើហិង្សាទៅលើស្ត្រី និងការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ក្នុង

ចំណោមយុវជន ។ ជាទូទៅ គឺមានតំរូវការពិតៗដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់មិនល្អនៃអំពើពុករលួយ និងពង្រឹងភាពទទួលខុសត្រូវនៃអ្នកកសាងគោលនយោបាយថ្នាក់ជាតិ និងមន្ត្រីមូលដ្ឋានចំពោះបញ្ហា និងតំរូវការរបស់អ្នកក្រីក្រ និងអ្នកក្រីក្រខ្លាំង ។ បើគ្មានការពង្រឹងគណនេយ្យភាពវិស័យសាធារណៈទេ កិច្ចខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងពង្រឹងសុខមាលភាពនៃអ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំង នៅតំបន់ទន្លេសាប និងកន្លែងផ្សេងទៀត នឹងពុំមានប្រសិទ្ធិភាពទេ ។

ការផ្តល់សេវាជួយគាំទ្រការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និងជនបទមានការដាច់គ្នាជាដុំៗយ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងភូមិនៃតំបន់សិក្សា PPA ជុំវិញបឹងទន្លេសាប ។ អាចមានប្រសិទ្ធិភាពច្រើនជាងទៅលើសុខមាលភាព និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ បើសិនមានការផ្តល់នូវកញ្ចប់សេវាកម្មបំពេញគ្នាទៅវិញទៅមក រួមមានធារាសាស្រ្ត ប្លង់ដី សេវាផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម និងឥណទានដែលមានការប្រាក់សមរម្យ ជាមួយនឹងសេវាសុខភាពទៅឱ្យអ្នកក្រ ។ ការធ្វើដូចនេះ នឹងបង្កើនតំរូវការប្រឹងប្រែងសំរបសំរួលការធ្វើផែនការ តាមខ្សែបណ្តោយ និងខ្សែទទឹងនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល និងរវាងរដ្ឋាភិបាល ម្ចាស់ជំនួយអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។ បច្ចុប្បន្ននេះ មានឧទាហរណ៍មួយចំនួននៃការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ចំរុះ ដែលអាចជាគំរូសំរាប់ការអនុវត្តន៍ទ្រង់ទ្រាយធំនៅកន្លែងផ្សេង ។

ទោះបីជាគោលនយោបាយថ្នាក់ជាតិ ក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ត្រូវបានតាក់តែងឡើង ដើម្បីជំរុញការគ្រប់គ្រងមានចីរភាពលើធនធានទឹក និងដីក្តី ការអនុវត្តន៍និងការពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់មានកំរិតខ្សោយនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន កំពុងជំរុញការរេចរិលយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃមូលដ្ឋានធនធានធម្មជាតិ និងធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ការគោរពស្ថាប័នសាធារណៈពីសំណាក់ប្រជាជន ។ អ្វីដែលត្រូវធ្វើជាបន្ទាន់ គឺការពង្រឹងឱ្យបានកាន់តែខ្លាំង និងស្មើភាពនូវការអនុវត្តន៍ច្បាប់ និងវិធាន ដែលមានស្រាប់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសំរាប់គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ។ គេក៏ត្រូវពិចារណាឡើងវិញជាបន្ទាន់ដែរ ពីវិធីសំរាប់គ្រប់គ្រងទំនាស់ ដើម្បីជួយឱ្យអ្នកក្រីក្រ និងអ្នកក្រីក្រខ្លាំង មានលទ្ធភាពទទួលបានដំណោះស្រាយយុត្តិធម៌ និងមិនលំអៀង ។ តំរូវការនេះពាក់ព័ន្ធទាំងទំនាស់ក្នុងមូលដ្ឋាននៅកំរិតភូមិ ក៏ដូចជាទំនាស់ពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកនៅខាងក្រៅ ដូចជាអ្នកធូរធារ និងអ្នកមានអំណាច ។

គួរមានបទប្បញ្ញត្តិពិសេស ដើម្បីជួយបង្កើនលទ្ធភាពរបស់អ្នកក្រីក្រ ជាពិសេសស្ត្រី ក្នុងវិស័យសេវា-សង្គមកិច្ច ដូចជា ការថែទាំសុខភាព និងការអប់រំ ។ ត្រូវតែបែងចែកជាបន្ទាន់និងច្រើនថែមទៀតនូវថវិកាជាតិ សំរាប់វិស័យទឹកស្អាត អនាម័យសាធារណៈ ការថែទាំសុខភាព ការអប់រំ ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងការដឹកជញ្ជូនសាធារណៈ ។ គំរោងធានារ៉ាប់រងសុខភាព សំរាប់អ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំង គួរដំណើរការសាកល្បង ហើយអាហារូបករណ៏សំរាប់កុមារា-កុមារីក្នុងគ្រួសារក្រីក្រ គួរត្រូវពង្រីកបន្ថែម ។ ច្រកមួយសំរាប់បញ្ជូនធនធានឱ្យបានច្រើន ទៅដល់ថ្នាក់មូលដ្ឋាន គឺត្រូវបង្កើនទំហំការផ្ទេរអន្តរក្រសួងប្រចាំឆ្នាំនូវថវិកា ទៅក្នុងមូលនិធិឃុំ-សង្កាត់ ។ ហើយមួយចំណែកនៃការផ្ទេរនេះ ក៏អាចកំណត់មុខសញ្ញាសំរាប់សកម្មភាពអាទិភាពខ្លះៗ ដូចជា ទឹកស្អាតជាដើម ។

អប្រសិទ្ធភាព និងកង្វះភាពយុត្តិធម៌ ពាក់ព័ន្ធនឹងគោលនយោបាយសាធារណៈនៅតំបន់ទន្លេសាប គឺជាបញ្ហាសំខាន់ៗនៃការអនុវត្តន៏ និងការពង្រឹងការអនុវត្តន៏ច្បាប់ ។ គេត្រូវយកចិត្តទុកដាក់កាន់តែច្រើនថែមទៀត ក្នុងការពង្រឹងស្ថាប័ននានានៅកំរិតមូលដ្ឋានតាមបែបបទណាមួយដែលជួយបំផុស និងបើកលទ្ធភាព ឱ្យមានការចូលរួមជាសាធារណៈកាន់តែច្រើន ក្នុងនេះមានទាំងស្ត្រីផង ក្នុងការកាត់បន្ថយអំពើពុករលួយ និងការបង្កើនគណនេយ្យភាព និងការឆ្លើយតបរបស់វិស័យសាធារណៈ ។ ត្រូវចាត់វិធានការជាជំហានៗ ដើម្បីពង្រឹងការពិភាក្សាគ្នារវាងប្រជាពលរដ្ឋ និងស្ថាប័នគ្រប់គ្រង ទៅតាមបែបបទដែលជួយកសាងទំនុកចិត្ត និងការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក ។

មានវិធីច្រើនណាស់សំរាប់ដោះស្រាយបញ្ហាខាងលើ ។ តួនាទី ការទទួលខុសត្រូវ និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ប៉ូលីសនិងយោធា ចំពោះការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងការអនុវត្តន៏ច្បាប់ ត្រូវតែមានការបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ ។ ការពង្រឹងសិទ្ធិអំណាចក្រុមប្រឹក្សាឃុំក្នុងការរកថវិកាពីប្រភពចំណូលផ្ទាល់ និងការធ្វើផែនការសំរាប់ឆ្លើយតបនឹងតំរូវការក្នុងមូលដ្ឋាន គឺជាសមាសភាគសំខាន់មួយទៀតសំរាប់កសាងស្ថាប័នគ្រប់គ្រងឱ្យមានកំលាំងខ្លាំងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ។ ដំនើរការបែបនេះត្រូវតែមានផងដែរនូវការងារកសាងសមត្ថភាពឱ្យបានខ្លាំងឡើង សំរាប់មន្ត្រីថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើផែនការ និងការផ្តល់សេវាកម្ម ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតំរូវការរបស់អ្នកក្រ និងអ្នកក្រខ្លាំង ។

ច្បាស់ហើយ វិស័យសាធារណៈ វិស័យឯកជន និងសង្គមស៊ីវិល សុទ្ធតែមានកំលាំងទាំងអស់គ្នា ។ បញ្ហាចោទចំពោះអ្នកកសាងគោលនយោបាយ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធឯទៀតៗនៅក្នុងតំបន់ទន្លេសាប ក៏ដូចជានៅតំបន់ឯទៀតក្នុងទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា គឺត្រូវរចនារៀបចំ និងពង្រឹងរបៀបរបបសហការគ្នារវាងវិស័យទាំងបីនេះ តាមបែបណាមួយដែលធ្វើឱ្យចំនុចខ្លាំងរបស់វិស័យនីមួយៗ អាចជួយបំពេញឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកបាន ដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់ការអភិវឌ្ឍន៏សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ចដែលអំណោយផលដល់អ្នកក្រ និងមិនបង្កការខូចខាតដល់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ។

សង្ខេបសំរាប់គោលនយោបាយថ្មីៗពី វបសអ

១. និន្នាការនៃការបាត់បង់ និងខូចខាតព្រៃឈើ ខែមីនា ២០០៦ លេខ ១ ដោយ ហ៊ៅ-គឹមស្រេង ឃ្លោក-បុត្រា កាស្ទើ-ហាសិន និង ត្រីស្ទាន-ស្លុត

២. តំលៃធនធានព្រៃឈើចំពោះជីវភាពនៅជនបទកម្ពុជា ខែមីនា ២០០៦ លេខ ២ ដោយ ហ៊ៅ-គឹមស្រេង ឃ្លោក-បុត្រា កាស្ទើ-ហាសិន និង ត្រីស្ទាន-ស្លុត

៣. ផលិតភាពឈើហ៊ុបនៃប្រភេទព្រៃឈើមួយចំនួន ខែមីនា ២០០៦ លេខ ៣ ដោយ ហ៊ៅ-គឹមស្រេង ឃ្លោក-បុត្រា កាស្ទើ-ហាសិន និង ត្រីស្ទាន-ស្លុត

៤. ជំរើសក្នុងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើនៅកម្ពុជា ខែមីនា ២០០៦ លេខ ៤ ដោយ ហ៊ៅ-គឹមស្រេង ឃ្លោក-បុត្រា កាស្ទើ-ហាសិន និង ត្រីស្ទាន-ស្លុត

៥. កម្មវិធីប្រមូលផលដើមដៃ: ឱកាសសំរាប់ជំរុញការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មកម្ពុជា ខែធ្នូ ២០០៦ លេខ ៥ ដោយ ហ៊ីង វុត្ថា

©២០០៧ វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និង ស្រាវជ្រាវដើម្បីអភិវឌ្ឍន៏កម្ពុជា

☞ ផ្ទះលេខ 56 ផ្លូវលេខ 315 ខ័ណ្ឌទួលគោក ភ្នំពេញ កម្ពុជា ✉ ប្រអប់សំបុត្រលេខ 622 ភ្នំពេញ កម្ពុជា)
☎ (855-23) 881-384/881-701/ 883-603/ 881-916 🖷 (855-23) 880-734
អ៊ីមែល: cdri@camnet.com.kh http://www.cdri.org.kh